

Magánerdő- (és fa-) gazdálkodók szakmai találkozója a Rábaközben

Az Országos Erdészeti Egyesület Győr-Moson-Sopron megyei Magánerdő Gazdálkodási és Környezetvédő Helyi Csoportja október 7-én „Rábaközi erdő, fa(anyag)” elnevezéssel szakmai találkozót rendezett. A rendezvényen részt vett a Helyi Csoport családtagjaikkal, továbbá más meghívottak, összesen 70 fő.

Kapuváron, a Petőfi-majornban a LIFAKER Faipari és Kereskedelmi Kft.-t *Licskai József* ügyvezető igazgató, a Helyi Csoport tagja mutatta be.

A Kft. 1992-ben jött létre, családi vállalkozásként. Ma 2 felsőfokú végzettségű vezető szakembernek, 1 faipari üzemmérnök-hallgatónak, 23 fizikai dolgozónak (4 középiskolai végzettségű, 2 szakmunkás, 7 betanított munkás) és 1 adminisztrátornak ad munkát az üzem, amely 2 műszakos munkarendben évente kb. 7000 m³ bükk, 2000 m³ tölgy és 1000 m³ egyéb (pl. fenyőfélék, éger, juhar) fafajú faanyagot dolgoz fel; ezekből többek között kb. 6500 m³ fűrészárut értékesítve. Árbevételük tavaly már meghaladta a 200 millió forintot.

Jellemző színfoltja volt a kb. másfél órás szakmai bemutatonak, hogy közben – bár szabad szombat volt – számos kapuvári és környékbeli vásárló is megfordult ott: a Kft. ugyanis kisebb tételben lakossági igényeket is kielégít.

Babóton ma a falu főutcáján álló 3 öreg, kb. 250 éves kocsányos tölgy közül az idén elhelyezett millenniumi emlékkereszt mögöttinél hallgattak meg rövid ismertetést a helyi (önkormányzati) természetvédelmi oltalom alatt álló fákról: a Kis-Rába mellékvizei, éspedig a Lökös-ér és a Tordosa-ér közötti egykori, akkor még fiatal ártéri tölgy-köris-szil ligeterdőt legeltetési célból megritkították kb. 2 évszázada, delelőfának (árnyékadónak) és dörgölődzfának hagyva (többek között) ezt a mindmáig megmaradt 3 példányt is (körkörös szabad állásukat jelzi, hogy igen vastag legalsó ágaik 2-3 m magasán ágaznak ki a törzsből). Hármójuk mai lombsátra együttesen mintegy 450 m²-nyi árnyékot ad ma már a főutcán elhaladóknak: ugyanis azóta a falu körülépülte őket. Mellmagassági körméretük 350–430 cm közötti. Épek, egészségesek (az élőködő sárga fagyöngyöt leszámítva), bőven teremnek makkot ezek a hagyásfák. A

kapuvári néhai *Balsay László* erdőmérnök szakszerűen megalapozott javaslata alapján lettek védetté.

Bogyoszló műemlékké nyilvánított 19. századi, klasszicista stílusú római katolikus templomában *Bolla Sándor*; a Helyi Csoport titkára röviden megemlékezett a kereszténység 2000. évi jubileumáról és a keresztény magyar államiság millenniumáról. Az oltárra a mintegy 70 főnyi jelenlévő nevében *Ormos Balázs*, az Országos Erdészeti Egyesület főtitkára, *Börzsei László*, a Helyi Csoport elnöke és *Pintér Csaba*, a délutáni szakmai program szakvezetője helyezte el az emlékkoszorút; nemzeti szalagján „A Megváltó megtestesülésének 2000. és a keresztény magyar államiság 1000. évfordulója tiszteletére Az

Országos Erdészeti Egyesület 8. sz. Helyi Csoportja, Bogyoszló, 2000. október 7.” felirattal. A Himnusz eléneklése után *Gréger Tibor* esperes adott rövid tájékoztatást a templomban található egyházművészeti értékekről.

Ugyancsak Bogyoszlón tekintették meg a rendezvény résztvevői *Pintér Jenő* faragó, 1987-től „a népművészet mestere” cím birtokosa alkotásait az alkotó családi házában.

A szakmai rendezvény minden további része a Tölösi erdőtümbben, a Bogyoszló-Tölösi Erdőbirtokossági Társulat területén került megszervezésre, ahol *Pintér Csaba*, az EBT elnöke, egyúttal szakmai vezetője – az Országos Erdészeti Egyesület Helyi Csoportjának tagja – irányította a programokat.

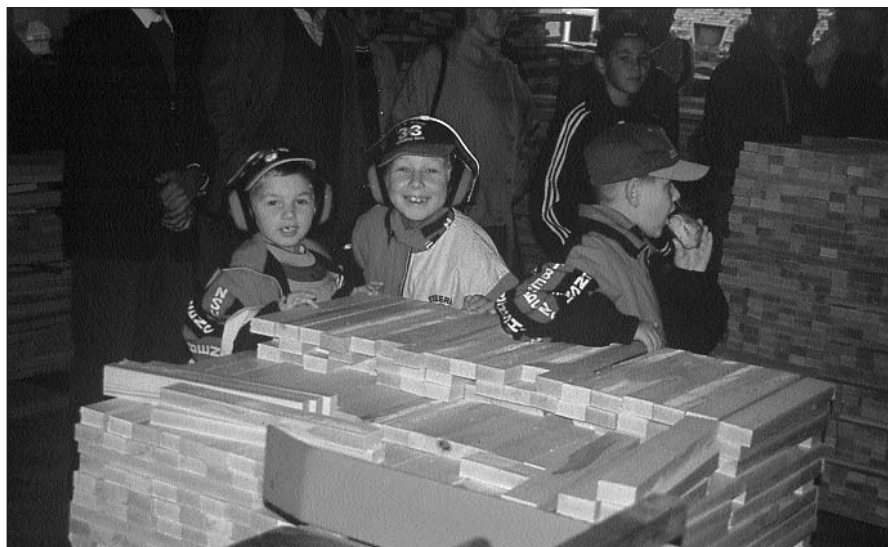
A tölösi erdészháznál az EBT tisztségviselőivel – jelesen *Varga Tamás* erdőgazdával, *Káldi Imréné* gazdasági felelőssel, *Szükbenrunk Lajos* vezetőségi póttaggal és *Makkos Imre* ellenőrzőbizottsági elnökkel – ismerkedhettek meg a résztvevők. A kölcsönös bemutatkozás után az EBT tisztségviselői jó vendéglátóként a fák alatti ebédre invitálták a vendégeket; a helyben főzött, páratlanul finom vadpörkölt *Varga András* és felesége, *Mónika* mesterműve volt.

Kultúratörténeti érdekesség, ahogy egy-egy „nyilas” területének a kiméréséhez vagy a letermelt faanyag készletbe vételéhez milyen mértékegységeket alkalmaztak az elődök a Tölösben.

A 17/18. század fordulója körüli időktől már több adat van arra, hogy Magyarországon a kisebb hosszak mérésének mértéke a sing volt (sőt magát az éppen ilyen hosszúságúra vágott fa mérőléceket is singnek nevezték). A „fél-sing” neve pedig „láb” (ritkábban: „szem”) volt.

A Habsburg Birodalom nyugati részeiből a 19. század elején Magyarországra úgyis „átszivárogván” igyekeztek hivatalossá tenni az „ausztriai mérőföldet” (ez mai mértékegységben ke-reken 7,6 km volt), ennek 1/4000-ed részét nevezték „bécsi öl”-nek (1874-ben „standardizálták”, ez lett a 189,648 cm-es etalon, minden későbbi hivatalos mérés alapszáma), de ezt csak 3 részre osztva kapták meg az ún. „bécsi singet”. A magyarok többsége azonban a Lajtától a Székelyföldre a *magyar mérőföldet* (tájanként változott, 8,2–8,8 km között ingadozva), és ennek 1/2800-ad részét, a *magyar ölet* (a táji eltérések miatt 286,5–312,5 cm között volt) használta, amelyet 5(!) részre osztva kapták meg a hagyományos *magyar singet* (57,3–62,5 cm között ingadozott a nagysága); így a „fél-(magyar-)sing = *magyar láb v. szem*”, vagyis a magyar ölnek már a 10-es számrendszer előtt alkalmazott 1/10-e 28,65–31,25 cm közötti volt. A bogyoszlói Tölös régi erdőbirtokosai mind a területi „illetőséget”, mind a faanyagot a magyar mértékegységekben tartották nyilván, ill. mérték ki: a singnek nem maradt írásos nyoma a számadásaikban, annál inkább az itt 286,5 cm-es magyar ölnek, a 28,65 cm-es „szem”-nek és a magyar öl 1/24-ének (1,19 cm), amelyet a „húszon” elhagyásával csak egyszerűen „egy(.)negyednek” hívtak.

Az 1859 körüli erdőbirtokosság

Bogyoszlón 30–35 módosabb gazdából állt, ez öröklésekkel stb. az 1962-es tsz-alapítás idejére 188 főre duzzadt. A mai Bogyoszló-Tölösi EBT 1997 tavaszán alakult 216 főnyi tagsággal, 50,3 ha üzemtervezett erdőterületen.

Szürkületkor a szakemberek is csatlakoztak a fogatozást, lovaglást abbahagyó családtagokhoz. Ekkorra – az EBT kedves meglepetéseként, a vadászházhoz meghívott – rábapatonai zenészek: *Eöry Endre* hegedűs és *Papp László* tangóharmonikás fakasztották dalra az egész napos program után megpihenőket. Az EBT déli-délutáni-esti vendégszeretetéért nincs is méltó szó a köszönetre. Az esti nótázás hangulata azonban minden szónál jobban kifejezte: nemcsak hasznos, hanem igen jó volt együtt lenni az Országos Erdészeti Egyesület Helyi Csoportjának egész napos rendezvényén.

Kép és szöveg: **Bolla Sándor**
H.Cs. titkár

*

„István, szent királyunk egyik első intézkedése volt, hogy a keresztény magyar zarándokok biztos szálláshelyeként Jeruzsálemben, Bizáncban és Rómában egy-egy zarándokházat építtessen. A római magyar zarándokház a 4. sz.-ban épült régi, a mainál kisebb alapterületű Szt. Péter székesegyházzal – Szt. Péter apostol valószínűsíthetett sírjával – szinte „falszomszédos” volt. A reneszánsz idején újonnan épült mai Szt. Péter székesegyház alapterületébe ez belesett (kb. a mai sekrestye helyén volt), ezért akkor le kellett bontani. De e „területi jogosítvány” kapcsán VI. Pál pápa (már a mi időnkben) engedélyezte a Szt. Péter székesegyház altemplóiban *magyar kápolna* kialakítását, ahol valamennyi magyar szent és boldog szobra, domborműve megtalálha-

tó: így a Szt. Péter dóm területén kizárólag mi, magyarok imádkozhatunk saját, nemzeti kápolnánkban Szt. István 1000 évvel ezelőtti helyszínválasztása mai következményeként! Szt. István – korabeli királyoknál igen ritka az ilyen! – megtanult írni-olvasni, természetesen latinul. Maga levelezett pl. egy francia-földi bencés apáttal, aki a korabeli egyházreform egyik legkiemelkedőbb személyisége volt. Szt. Jeromos fordításában olvasni tudta az Ószövetségi Szentírást is; elsősorban ebből – jelesen a Példabeszédek Könyvéből (Szt. Ágoston értelmezésében, és persze a saját korára aktualizálva) – merítette fiához, a trónörökös herceg Szt. Imréhez írott, ill. diktált Intelmeit a keresztény uralkodó – ma úgy mondanánk: a keresztény politikus, vezető – érényeit illetően.”

(Részlet a templomban
Bolla Sándor által elmondottakból)

**Útmutató
magánerdő-gazdálkodók
részére sorozatban az OEE
kiadásában megjelent a
második hasznos kis
füzetecske, amely
a fa fűrészipari feldolgo-
zását tartalmazza.
Az Ormos Balázs által
összeállított kiadvány
szerzői Hargítai László,
Németh László, Ormos
Balázs és Telgdy Pál
Megrendelhető az
Országos Erdészeti
Egyesületnél, 1027
Budapest, Fő u. 68.**